

AANGESCHOTEN WILD

MARCO VAN HOUWELINGEN

Aangeschoten wild

Uitgegeven door Xander Uitgevers bv
Hamerstraat 3, 1021 JT Amsterdam

www.xanderuitgevers.nl

Omslagontwerp en foto: Marlies Visser
Zetwerk: Michiel Niesen/ZetProducties

Copyright © 2013 Marco van Houwelingen
en Xander Uitgevers bv, Amsterdam

Eerste druk 2013

ISBN 978 94 016 0133 7 / NUR 301

Deze uitgave kwam tot stand door een samenwerking tussen de Coffeecompany en Xander Uitgevers bv. Marco van Houwelingen is de winnaar van de eerste editie van de Coffeecompany Book Award.

De personages en gebeurtenissen afgebeeld in deze roman zijn fictief.
Elke overeenkomst met bestaande personen,
levend of dood, berust op louter toeval.

Voor Jeroen

PROLOOG

Door zijn aanwezigheid hoef ik me niets meer af te vragen. De plek waar ik ben, de gemaakte keuzes, de gedachtes, de richting, de tijd, de ruimte: alles is plotseling van een vanzelfsprekende juistheid. Zolang ik bij hem in de buurt blijf zal alles goed zijn. Ik mag hem niet meer kwijtraken. Is hij er nog? Ik probeer mijn ogen te openen, maar mijn zicht wordt verblind door de felle zon. Ik verschuif mijn hand en tast naar zijn vingers. Ik voel niets. Of ligt hij aan mijn andere kant? Mijn boven- en onderlip trekken zich geleidelijk van elkaar los.

‘Isch?’

Ik knijp mijn hand samen. Aan de tinteling voel ik dat het mulle zand uit mijn vuist ontsnapt. Misschien is hij wel in slaap gevallen. We hebben ook een lange nacht gehad. Ik haal voorzichtig mijn neus op, waardoor er een pijnscheut door mijn voorhoofd schiet. Op mijn tong ligt de bittere smaak van clara.

‘Isch? Slaap je?’

Opnieuw komt er geen antwoord. Ik blijf rustig. Hij is er

nog, dat weet ik zeker, omdat het Ischa is. Door de jaren heen is onze vriendschap almaar krachtiger geworden, waardoor er steeds minder nodig was om met elkaar te communiceren. Een woord werd een gebaar, een gebaar werd een blik, en nu, losgekoppeld van alle zintuigen, communiceren we enkel door elkaars nabijheid.

Ik leg mijn hand op mijn gezicht, waardoor er een schaduw over mijn ogen komt te liggen. Ik zie het bloed dat aan mijn vingertoppen kleeft. A positief: ik heb het voor de reis laten testen. Voor de zekerheid, hoewel een bloedtransfusie in dit soort landen gelijkstaat aan zelfmoord. Ik draai mijn hoofd naar rechts en kijk tussen mijn vingers door. Het licht bijt in mijn ogen. In de verte klinkt niets.

1.

Hij leek op niemand die ik kende. Zijn gezicht was voor een deel verhuld door de schaduw van zijn petje. Ik had hem wel eens door de dorpsstraat zien lopen, maar ik vermoedde niet dat hij ook in Ochten woonde. Er verschoven stoelen in het lokaal, uit elke hoek klonk zacht gefluister. De jongen stopte zijn handen in zijn zakken en onderging alle nieuwsgierige blikken uit de klas. Ik glimlachte om de manier hoe hij daar stond. De laconieke houding waarmee hij zijn rol als nieuweling vormgaf had een prettige tegenstrijdigheid.

Meneer de Ruijght klapte tweemaal in zijn handen. Naast onze aardrijkskundeleraar was hij ook onze mentor. Om zijn schouders hing zijn welbekende jasje van een mintgroene stof en daaronder droeg hij een vale gele broek. Ik vond het een afschuwelijke en bijna schokkende combinatie.

‘Jongens, nu de bekken toe,’ begon De Ruijght zoals wel vaker.

Het geluid in de klas verstomde. Meneer de Ruijght knikte goedkeurend. In zijn voorhoofd verschenen diepe groeven. Hij was geen vrolijke man. Alleen in de korte pauze tussen

de uren aardrijkskunde ontspanden zijn strakke gelaatstreken. Meestal zette hij in die paar minuten een nummer van Bob Dylan op, waarna hij aan zijn bureau mee ging zitten tikken met de slagen van de gitaar.

‘Dit is nou échte muziek,’ knorde hij dan. ‘Beter dan al die capuchons van tegenwoordig.’

De Ruijght legde zijn hand op de schouder van de nieuwe jongen.

‘We hebben een gast in ons midden,’ ging hij verder. ‘Dit is...’

De Ruijght liet een stilte vallen en keek naar de jongen die zich onder zijn handpalm bevond. De leegte diende als uitnodiging voor de jongen om zichzelf voor te stellen, maar wat volgde was een wiebelstilte. Het petje van de jongen bleef naar de grond gericht. Hij trok zijn hand uit zijn broekzak en gaf de wereldbol op het bureau van De Ruijght een klein tikje, zodat deze langzaam om zijn as begon te draaien. Afrika en Amerika stelden zich beurtelings aan ons voor. Het leek de jongen niet te boeien dat er drieëntwintig paar ogen op hem waren gericht. Het was geen verlegenheid of arrogantie die hij uitstraalde, het was eerder een onschuldige desinteresse.

‘Dit is Ischa. Ischa Slot,’ vulde De Ruijght uiteindelijk zichzelf maar aan. ‘Hij komt van Het Licos, ook uit het derde jaar, en zal in ieder geval de rest van het jaar in deze klas blijven. Dat klopt toch, Ischa?’

Nu moest hij wel iets zeggen. De jongen keek op en staarde kort de klas in. Toen boog hij zijn hoofd weer.

‘Dat klopt,’ mompelde hij onverstaanbaar. De Ruijght leek tevreden met zijn antwoord.

‘Ik denk dat het verstandig is als je vandaag maar gewoon de lessen volgt. De dingen die je nog niet hebt gehad moet je dan maar even aan je buurman vragen.’

De Ruijght keek van mij naar de lege stoel naast me. ‘Naast Bast is nog een plaatsje.’ Hij wees in mijn richting. ‘Hier meteen rechts vooraan.’

De jongen keek me aan en pakte toen kalm het rode rugzakje op dat naast hem stond.

‘Of wilde je zelf nog wat kwijt, Ischa? Iets over je vorige school wellicht? Speel je een instrument? We hebben werkelijk een schit-te-rend schoolorkest!’

De jongen reageerde niet. In een slappe draf liep hij naar het tafeltje dat naast me stond en nam er met een plof achter plaats. Wederom een lastige stilte, en toen het zoemen vanuit de klas dat door De Ruijght direct met stemverheffing werd gesmoord. De Ruijght sloeg zijn boek open en verplichtte ons hetzelfde te doen. Met frisse tegenzin begon iedereen aan het blokkur atlassen.

Ik keek kort opzij. De nieuweling zat onderuitgezakt. Er kwamen donkere lokken onder de rand van zijn pet vandaan. Zijn klep had hij iets verder omhoog gedaan, zodat zijn gezicht beter zichtbaar was. Hij had een eigenwijze kop, met daarin ogen die niet te overtuigen leken. Een onverschillig jurylid, de wereld kwam auditie doen.

Opeens keek de jongen me recht aan.

‘Wat is jouw naam, buurman?’ fluisterde hij.

Ik schrok van zijn plotselinge vraag.

‘Bast. Ik heet Bast,’ antwoordde ik.

Hij bleef me met precies dezelfde vragende blik aankijken.

‘Hoe zei je?’

‘Bast,’ herhaalde ik. ‘Bas met een t.’

De jongen leek me te begrijpen.

‘Ja ja. Aparte naam wel.’

‘En jij dus Ischa?’ vroeg ik na een paar tellen stilte.

Hij knikte. ‘En ik dus Ischa.’

Ischa leunde achterover, knakte zijn vingers en pakte toen een pen uit zijn tas. Hij ging in een houding zitten die deed vermoeden dat hij aandachtig luisterde naar wat De Ruijght zei. De Ruijght vertelde een anekdote over Ljubljana, daar was hij enkele jaren geleden geweest. Ischa bleef enkele seconden zo zitten maar gooide toen demonstratief zijn pen op de tafel. Hij keek me licht verontwaardigd aan en fluisterde: ‘Ja, kom op. Slovenië toch? Wie wil dáár nou heen.’

De Ruijght gebruikte verschillende kleuren krijtjes om hoge- en lagedrukgebieden uit te leggen.

‘Is Het Licos niet goed bevallen?’ vroeg ik uiteindelijk, na een aantal minuten stilte.

Ischa keek op, bijna verbaasd. ‘Jawel, jawel,’ zei hij toen. ‘Ze hebben een mooi gebouw en muziek in de aula. En ook een grote garderobe, dat was ook wel handig. Maar ik ben er vanaf getrapt, zie je.’

Ik fronste en glimlachte tegelijk. ‘Het klikte niet?’

Ischa schudde zijn hoofd. ‘Geld van de feestcommissie gejat, tenminste, dat beweren ze. De directeur geloofde me niet. Toen heb ik zo’n Optimel zuivelpakje naar zijn hoofd geslingerd.’ Ischa grinnikte. ‘Het was niet naar zijn smaak. Ik hoefde niet meer terug te komen. Hele procedure, jongen.’

Ik probeerde te doorgronden of hij aan het bluffen was.

‘Balen,’ mompelde ik.

‘Doe je niks aan. Ik haat onrecht.’

Plotseling kreeg Ischa spasmen in zijn gezicht, een inkeping tussen zijn wenkbrauwen. Hij nieste twee keer onvoorstelbaar hard, harder dan ik het ooit iemand had horen doen. Vreemd genoeg leek niemand in de klas er echt van op te kijken.

‘Hoe is deze school dan?’ vroeg hij met tranen in zijn ogen. Er waren bloesjes op zijn wangen verschenen.

‘Een gesticht,’ antwoordde ik, waarop ik zachtjes begon te vertellen over de pedofiele neigingen van meneer van Schoppen, die iedere leerling bij de deurpost over zijn rug aaide voordat deze de klas mocht betreden. Over onze lerares Nederlands, mevrouw de Wit, die elke maand heel heftig ongesteld scheen te zijn waardoor al haar lessen uitvielen. En over onze godsdienstleraar – we mochten hem gewoon Sjoerd noemen – die een jongen met faalangst had aangeraden om voor een repetitie te masturberen. Ischa keek raar op.

‘Hoezo dát dan. Neemt dat je faalangst weg?’

Ik haalde mijn schouders op. ‘Geen idee. Dan kon hij het verstand even uitzetten of zo.’

Ischa bromde iets in zichzelf, leek niet tevreden met mijn antwoord.

‘Aparte manier van psalmen in je hoofd stampen.’

Ik zag dat Ischa ondertussen zijn balpen aan het ontleeden was. Met chirurgische precisie legde hij alle onderdelen naast elkaar op zijn tafelblad: het dopje, het klemmetje, het inktpennetje, het veertje. Ischa keek me aan. Het middelste plastic buisje van de balpen hield hij in zijn hand.

‘Dat is ook wel een rare, of niet?’ zei hij met een korte hoofdknik in de richting van De Ruijght.

Ik knikte instemmend. ‘Geen kwaaië, komt er allemaal niet zo lekker uit.’

Ischa hield het plastic buisje voor zijn rechteroog en staarde erdoorheen. Zijn andere oog hield hij dichtgeknepen. Het buisje draaide speels tussen zijn vingers. ‘Heb jij een schrift bij je, Bast?’ vroeg hij met zijn blik door het buisje.

‘Een schrift?’

‘Ja, een schrift. Voor aantekeningen en zo. Ik hang aan zijn lippen, zie je. De Ruit of zo?’

Ik draaide me om en graaide in de enorme Eastpak-rugzak die achter me stond. Het ding was tot de nok toe gevuld met handboeken en werkboeken, en in mijn voorvak zat nog een broodtrommel en een pakje Fristi. Ooit had ik hem op de weegschaal gezet, toen was hij verdomme vijftien kilo. En dat was nog op een woensdag ook, met altijd de eerste twee uur vrij.

‘Alsjeblieft,’ zei ik terwijl ik een donkerblauw schriftje overhandigde. ‘Ook eh... ook nog een pen nodig?’

‘Nûh,’ zei Ischa. ‘Pen heb ik zelf.’

Hij sloeg het schriftje open, scheurde het onderste hoekje van een lege bladzijde af en stopte het stukje papier in zijn mond. Al kauwend bromde hij iets in zichzelf. Toen haalde hij voorzichtig het stukje papier uit zijn mond, dat inmiddels een klein nat propje was geworden. Dat legde hij in het plastic buisje dat hij aan zijn mond zette. Zijn borst kwam naar voren terwijl zijn hoofd naar achter leunde. Met volle overgave blies Ischa in de opening van het buisje, waardoor het propje slurpend loskwam en met een noodgang door de lucht schoot. Boven de lessenaar begon het projectiel te dalen. Het propje maakte een soepele landing op het groe-

ne jasje van De Ruijght, waar het vredig bleef plakken. De Ruijght tekende de omtrek van Europa op het bord. De lange grijze pieken op zijn hoofd wiebelden rustig door.

Ischa keek me grijnzend aan. Hij overhandigde het buisje.

‘Beetje een pisboogje,’ zei hij zacht. ‘Proberen? Je moet wel echt bizar hard blazen hoor. Anders blijft-ie erin steken.’

Ik pakte het plastic kokertje aan en keek naar De Ruijght. Het propje van Ischa kleefde nog steeds aan zijn jasje, ter hoogte van zijn onderrug. Ik vond het ongelofelijk dat de Ruijght zich direct zo in de maling liet nemen door die nieuwe jongen met het petje.

‘Tets groter,’ zei Ischa kritisch toen hij me een hoekje zag afscheuren. Het stiekeme kauwen gaf me klamme handen. Het propje legde ik achter in het buisje. Met een schuin oog keek ik ondertussen naar de positie van De Ruijght. Hij keek de klas in en stond met zijn aanwijsstok naar zijn eigen schets te wijzen. Ik wachtte als een sluipschutter mijn moment af. Mijn hart begon sneller te kloppen.

Toen draaide De Ruijght zich om en drukte het krijtje tegen het groene schoolbord. Hij schreef haastig en slordig. Ischa zat gespannen toe te kijken. Ik zoog mijn longen vol lucht en blies toen met alle kracht die ik in me had. Het propje vloog met een noodvaart in de richting van De Ruijght. Het toucheerde zijn wang en bleef midden op het bord kleven. Ischa was exact de enige die na het schot hard in de lach schoot. Zijn petje viel van zijn kop af.

‘Schitterend,’ brulde hij. ‘Wat een schitterend effect!’

De Ruijght draaide zich wild om en keek direct woedend in mijn richting. Elke gezichtsspier leek in de richting van zijn neus te trekken. Het verbaasde me dat ik het buisje nog

in mijn mond had. Ik was na het schot amper van houding veranderd. Ischa leek het allemaal niets uit te maken. Hij proestte het uit, zijn neus in de plooi tussen zijn boven- en onderarm geduwd. ‘Geniaal!’ hinnikte hij met gedempte stem.

‘Bast! Wel verdomme!’ riep De Ruijght verbaasd. Hij wreef met zijn handpalm over zijn wang, keek naar het propje op het bord. ‘Wel verdómmel!’ riep hij opnieuw, nu vol van het type woede waar je uitslag van kan krijgen. Het was ijzig stil in de klas. De diepe stem van De Ruijght kneep iedereen de keel dicht.

‘Wegwezen!’ schreeuwde hij. ‘Wegwezen idioot, ik wil je hier niet meer zien!’

Ik stond haastig op en deed het schriftje in mijn tas. Het buisje gaf ik terug aan Ischa, die het beheerst aanpakte en daarna de pen weer in rap tempo in elkaar begon te schroeven. Alle gezichten in de klas waren op mij gericht. Toen stond Ischa ook op. De hendels van het rode rugzakje legde hij over zijn schouders, de klep trok hij weer tot net boven zijn wenkbrauwen. De pen stak hij achter zijn oor.

‘En wat denk jij te gaan doen?’ zei De Ruijght streng.

Ischa keek op met een gezicht alsof hij net de meest onnozele vraag ooit had gehoord. ‘Met mijn buurman Bast mee,’ sprak hij kalm. ‘Ik ben zijn leermeester, ziet u. Zonder mijn aanwijzingen was zijn poging finaal mislukt. Toch? Ja toch, Bast? Dan was hij niet eens over je eigen schoot gekomen, denk ik.’

De Ruijght leek uit elkaar te knappen. Zijn aderen blonken in zijn nekvel. ‘Jij? Nu al?’ Hij sloeg als een dirigent met de stok op zijn desk. ‘Is dit je gewenste introductie?’

‘Niet over nagedacht,’ antwoordde Ischa. ‘Op uw onderrug zit die van mij, voor ik het vergeet. Het is een kleine, een oefenschot. Als u er zelf niet bij kunt, dan zult u even aan iemand moeten vragen om hem eraf te vegen.’ De klas werd rumoerig.

‘De-ruit!’ schreeuwde De Ruijght.

‘Ischa Slot,’ antwoordde Ischa. Toen liep hij achter me aan de klas uit.

Ischa haalde me over om niet naar de laatste twee uur Duits te gaan. Hij had geen fiets en moest dus bij mij achterop. We kochten flesjes AA en glacékoeken bij de supermarkt. Ischa kende een goede plek om te gaan zitten. Hij legde uit hoe ik moest fietsen.

‘Is het ver?’ vroeg ik.

‘Géén reis is ver met goed gezelschap.’

Een eindje buiten het centrum lag de brandweerkazerne, met daarnaast een heuvel die uitkeek op de snelweg. We klommen door het hoge gras tot aan de top. Daar bekeken we op ons gemak de voorbijrazende auto’s terwijl we het roze glacé van onze gehemeltes pulkten.

‘Heb je wel eens thee gerookt?’ vroeg Ischa plotseling.

‘Wat?’

‘Gewoon, thee,’ zei hij. ‘Pickwick of Lipton of zo.’

Ik schudde mijn hoofd. ‘Nee, nooit gedaan. Hoezo?’

Ischa volgde met zijn blik een snelle auto op de snelweg. Zijn lange haar wapperde van onder zijn petje.

‘Ze zeggen dat je er dingen van gaat zien, hallucineren en zo. Kabouters, pratende honden.’ Ischa zuchtte diep en keek me aan. ‘Ik geloof dat allemaal niet zo, zie je.’